EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.8.2020.
COM(2020) 349 final

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

par dalībvalstu gada darbības ziņojumiem, kas attiecas uz eksporta kredītiem Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē

1. Ievads

Lai vairotu pārredzamību Savienības līmenī, I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulai (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK[1], paredzēts, ka dalībvalstis iesniedz Komisijai gada darbības ziņojumu. Savukārt, Komisijai, pamatojoties uz šo informāciju, ir Eiropas Parlamentam jāsagatavo gada pārskats.

Šis gada pārskats attiecas uz 2018. kalendāro gadu. Šis pārskats aptver eksporta kredītu jomas darbības Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, t. i., "vidēja un ilga termiņa" darījumus, kam atmaksas periods ir vismaz 2 gadi. Šis pārskats neaptver ne īstermiņa eksporta kredīta darījumus[2], ne darbības, ko veikušas konkrētas eksporta kredīta aģentūras (EKA), kas darbojas ārpus eksporta kredītu jomas (piemēram, ieguldījumu apdrošināšanā). Jānorāda arī, ka dažās dalībvalstīs eksporta kredīta aģentūras funkciju veic apdrošināšanas sabiedrība vai finanšu iestāde, kas darbojas ar publisku pilnvarojumu. Šis pārskatīšana attiecas tikai uz šādu uzņēmumu darbībām publiskajā sektorā.

Komisija ir ņēmusi vērā Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlijā pieņemto rezolūciju par pirmo veikto ziņošanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011[3] un ir pievērsusi dalībvalstu īpašu uzmanību minētajā rezolūcijā iekļautajiem ieteikumiem, piemēram, ieteikumam Padomes Eksporta kredītu darba grupai un Komisijai apspriesties ar Eiropas Ārējās darbības dienestu par ziņošanas metodikas turpmāku izstrādi. Tās sagatavošanas laikā dalībvalstis pārskata ziņošanas metodikas atjauninājumu.

2. Par 2018. kalendāro gadu saņemtie gada darbības ziņojumi

Gada darbības ziņojumi saņemti no šādām dalībvalstīm: Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Bulgārijas, Čehijas Republikas, Dānijas, Francijas, Horvātijas, Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovēnijas, Slovākijas Republikas, Somijas, Spānijas, Ungārijas, Vācijas un Zviedrijas.

Pārējās septiņās dalībvalstīs — Grieķijā, Igaunijā, Īrijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā un Maltā — pārskata gadā netika īstenotas eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē.

[1] OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.
[2] Uz šādiem darījumiem attiecas Komisijas paziņojums atbilstoši EK Līguma 93. panta 1. punktam, par Līguma 92. un 93. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredītapdrošināšanai.
[3] Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlija rezolūcija par Komisijas pirmo ikgadējo ziņojumu Eiropas Parlamentam par dalībvalstu eksporta kredīta aģentūru veiktajām darbībām (2012/2320(INI)).

3. Gada darbības ziņojumu analīze

a) Vispārīga informācija un informācija par finansēm

Piemērojamais regulējums (Regula (ES) Nr. 1233/2011) paredz vispārīgus noteikumus eksporta kredītu darījumiem un programmām. Lai gan lielākā daļa ES valstu valdību ir izveidojušas EKA, eksporta kredītu programmu tvērums un veidi, kā arī aģentūru organizatoriskās struktūras dalībvalstu starpā atšķiras.

Dažās dalībvalstīs EKA ir valdības struktūrvienība vai aģentūra. Kā iepriekš norādīts, citās dalībvalstīs šo funkciju ar publisku pilnvarojumu un valdības uzraudzībā īsteno apdrošināšanas sabiedrība vai finanšu iestāde. Diezgan ierasta tādu dalībvalstu prakse, kas piedāvā dažādas eksporta kredītu atbalsta kategorijas, ir nodrošināt vairāku EKA darbību (piemēram, viena aģentūra, kura piedāvā oficiālu atbalstu garantiju formā vai komercaizdevumu apdrošināšanas veidā, un cita, kas, piemēram, aizdod tieši vai sniedz procentu saskaņošanas shēmas).

2018. gadā 21 ES dalībvalsts nodrošināja eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē. Minētās programmas pārvaldīja pavisam 29 dažādas aģentūras un valdības struktūrvienības.

Lielākā daļa dalībvalstu piedāvā arvien plašāku eksporta kredītu programmu klāstu. Attiecībā uz eksporta kredītu atbalsta veidiem, ko piedāvā ES EKA, visizplatītākais veids ir "tīrais segums" (t. i., konkrētus eksporta darījumus finansē komercbankas, kam EKA sniedz garantiju vai segumu apdrošināšanas veidā). Visas dalībvalstis (21), kas piešķir eksporta kredītus Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, pārskata perioda laikā piedāvāja šāda veida atbalstu. Lielākā daļa dalībvalstu piedāvāja arī cita veida atbalstu, uz ko attiecas Regula (ES) Nr. 1233/2011 un kas ir ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem[4] piemērošanas jomas ietvaros, piemēram, tiešos aizdevumus vai finansējumu (ja finansējumu tieši piešķir EKA, nevis komercbanka), vai refinansējumu[5]. Daudzas dalībvalstis nodrošina arī projektu finansējumu un dažādus saistītā atbalsta veidus. Gandrīz visas dalībvalstis piedāvā programmas, kas izstrādātas, lai apmierinātu MVU īpašās vajadzības.

Kopumā prakse un parakstīšanas standarti dalībvalstīs kļūst arvien līdzīgāki, jo Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem aptver arvien vairāk jautājumu. Tomēr jāņem vērā šādas atšķirības, jo tās apgrūtina sniegt visaptverošu salīdzinājumu. Pirmkārt, dalībvalstis, izmantojot iepriekšējā punktā minētos vispārējos eksporta kredīta atbalsta veidus, ir izstrādājušas dažādas eksporta kredītu programmas. Turklāt, lai gan konkrētu produktu var piedāvāt vairākas EKA, ar to saistītie noteikumi un nosacījumi var būt dažādi. Otrkārt, eksporta kredītu programmas ietekme ir acīmredzami atkarīga arī no valsts ekonomikas īpatnībām un privāto finanšu tirgu jaudas.

Ievērojot šo atrunu, zemāk iekļautā tabula, kas ir sarindota pēc kopējā nominālā riska 2018. gada 31. decembrī, sniedz vismaz vispārīgu priekšstatu par lielākās eksporta kredītu shēmas "tīrais segums" apjomu[6].

[4] Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem, kas ir iekļauta Savienības tiesību aktos, ir norādīta regulas II pielikumā.

[5] Apvienotā Karaliste, Beļģija, Čehijas Republika, Dānija, Itālija, Polija, Slovākijas Republika, Spānija, Ungārija un
Zviedrija.

[6] Jāatzīmē, ka Apvienotā Karaliste nenorādīja kopējā nominālā riska darījumu apjomu 2018. gada

Oficiāls atbalsts "tīrā seguma" veidā 2018. gadā (mljrd. EUR) **Lielākais apjoms Eiropas Savienībā pēc kopējā nominālā riska**	
Vācija	86,5
Francija	65,1
Zviedrija	28,1
Itālija	26,4
Nīderlande	24,4

Kā jau minēts iepriekš, ES EKA aktīvi darbojas daudzās jomās, kas sniedzas tālāk par ziņošanas pienākuma tvērumu, kas noteikts ES Regulā (ES) Nr. 1233/2011. Tas galvenokārt attiecas uz vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu jomas darbībām (saskaņā ar Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem). Tomēr daudzas ES EKA piedāvā arī tādus produktus kā īstermiņa eksporta kredītus, kredītvēstuļu garantijas, ražotāja riska garantijas un ieguldījumu apdrošināšanas produktus. Jānorāda arī, ka vairākas dalībvalstis ir izstrādājušas konkrētu nozaru eksporta kredītu produktus, piemēram, gaisa kuģu ražošanā, kuģu būvē un dzelzceļa infrastruktūrā. Tas var atspoguļot atsevišķu nozaru norunas, kas ietvertas Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem, kur daži noteikumi, jo īpaši attiecībā uz maksimālo atmaksas termiņu, ir pielāgoti konkrētu nozaru īpašajām vajadzībām.

Detalizēta informācija pieejama gada darbības ziņojumiem izmantojamā ziņojuma šablona II un IV sadaļā, kā arī vispārīgajos gada ziņojumos, uz kuriem skaidri atsaucas daudzas dalībvalstis.

Kopumā gada darbības ziņojumos sniegta attiecīga finanšu informācija par eksporta kredītu programmām. Tomēr vajadzētu uzsvērt, ka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011 ziņošana notiek saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesisko regulējumu. Tādējādi iesniegtajos ziņojumos ir dažas atšķirības. Komisijai nav īpašu apsvērumu par gada darbības ziņojumu[7] finansiālajiem aspektiem.

b) Attieksme pret "vides riskiem, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus"

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1233/2011 I pielikuma 2. punktu gada darbības ziņojumos dalībvalstis "*apraksta, kā EKA oficiāli atbalstītajās eksporta kredītu jomas darbībās tiek ņemti vērā vides riski, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus*".

Dalībvalstis ziņo, ka tās pastāvīgi pilnveido savus iekšējos procesus, lai atklātu un novērtētu konkrētos vides riskus. Ja šos riskus uzskata par nepieņemamiem vai nesamērīgiem, segums netiek nodrošināts. Ja riski tiek uzskatīti par pieņemamiem, eksporta kredīta atbalsts parasti ir

31. decembrī.

[7] Saskaņā ar I pielikuma 1. punktu pašreizējais ziņojumu iesniegšanas process neskar dalībvalstu iestāžu prerogatīvas, veicot valsts eksporta kredītu programmu uzraudzību.

nosacīts un pakļauts riska mazināšanas pasākumiem un to atbilstībai noteiktiem standartiem[8]. Turklāt daudzās dalībvalstu politikas nostādnēs ņem vērā starptautiskos standartus un plašāku ES *acquis*. Atsauces uz ES mērķiem, standartiem un pamatnostādnēm ziņojumos liecina, ka tiek ņemti vērā gan ieteikuma, gan saistošo tiesību instrumenti, un noteikumu nozīme ir tikpat svarīga kā to formulējums.

Piemēram, konverģence ir redzama praksē, izmantojot dažādas vērtēšanas procedūras atkarībā no darījumu veida un kategorijas, kā to skaidri apraksta dažas dalībvalstis[9].

Regulas (ES) Nr. 1233/2011 I pielikuma 2. punktā ir minēti gan vides riski, gan "citi attiecīgi riski". Kopumā un tāpat kā iepriekšējos gados dalībvalstis ir turpinājušas plaši interpretēt vides riskus un ar tiem saistītos riskus. Daudzas dalībvalstis gadījumā, ja tās uzskata, ka tas ir pamatoti, arī ziņo, ka tās saskaņā ar īpašām pamatnostādnēm veic turpmākus pasākumus attiecībā uz riska novērtējumu visā darījuma darbības laikā.

Darījumi tiek novērtēti, ņemot vērā ne tikai vides, bet arī daudzus citus apsvērumus. Piemēram, vairākas dalībvalstis skaidri atsaucas uz sociālo ietekmi[10], kā arī cilvēktiesībām[11]. Šos riskus var novērtēt ārēji neatkarīgi eksperti[12] vai arvien biežāk EKA speciālisti[13].

Dalībvalstis arī jo īpaši atsaucas uz procedūrām, kas izklāstītas ESAO Ieteikumā par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"), kas ir atzīts un vispārzināms instruments ESAO valstīs ar normatīvu ietekmi ārpus ESAO valstīm.

Ziņojumi norāda, ka daudzas dalībvalstis pārsniedz kopējā pieejā noteiktās prasības, lai vēl rūpīgāk pārbaudītu plašāku darījumu daļu[14]. Papildus kopējai pieejai dalībvalstis salīdzina to arī ar citiem starptautiskiem standartiem. Šie standarti ietver Pasaules Bankas drošības politiku[15], ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus[16], ANO Globālā līguma principus[17], Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā[18], Ekvatora principus[19], Starptautiskās Finanšu korporācijas Vides un sociālās darbības standartus[20] un ESAO pamatnostādnes daudznacionāliem uzņēmumiem[21]. Dažas dalībvalstis atsaucas arī uz klimata pārmaiņu iniciatīvām, tostarp atsaucoties uz ANO

[8] Piemēram, Beļģija, Dānija, Francija, Luksemburga, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākijas Republika, Slovēnija,
Ungārija un Zviedrija.
[9] Piemēram, Beļģija, Dānija, Slovākijas Republika, Vācija un Zviedrija.
[10] Beļģija, Čehijas Republika, Dānija, Francija, Nīderlande, Polija, Slovākijas Republika, Somija un Vācija.
Slovēnija, Spānija un Zviedrija.
[11] Apvienotā Karaliste, Austrija, Vācija un Zviedrija.
[12] Piemēram, Čehijas Republika un Slovākijas Republika.
[13] Piemēram, Beļģija.
[14] Piemēram, Itālija, Nīderlande, Vācija un Zviedrija.
[15] Slovākijas Republika.
[16] Piemēram, Dānija, Somija, Vācija un Zviedrija.
[17] Zviedrija.
[18] Nīderlande un Somija.
[19] Apvienotā Karaliste.
[20] Piemēram, Nīderlande un Slovākijas Republika.
[21] Zviedrija.

Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām[22]. Visbeidzot, dažas dalībvalstis norāda arī apņemšanos uzlabot un attīstīt spēkā esošos noteikumus.

c) Cita informācija, kas iekļauta gada darbības ziņojumos

Papildus informācijai, kas jau izklāstīta iepriekš 3. punkta a) un b) apakšpunktā, 21 gada darbības ziņojums liecina arī par to, ka dalībvalstis ir attīstījušas eksporta kredītu politiku plašāk saistībā ar vidi, kukuļošanas apkarošanu un ilgtspējīgu to valstu kreditēšanu, kurās ir zemi ienākumi. Svarīga, bet ne neaizstājama loma, ir trim ESAO ieteikumiem[23]. Trīs dalībvalstis, proti, Bulgārija, Horvātija un Rumānija, kas nav ESAO dalībvalstis, piemēro šos instrumentus vai plāno to darīt. Rumānija un Horvātija piemēro kopējo pieeju un ESAO Ieteikumu par kukuļošanu, savukārt Bulgārija ir īstenojusi ESAO Ieteikumu par kukuļošanu.

Daudzas dalībvalstis norāda, ka "kopējā pieeja" tiek piemērota ārpus ESAO noteiktās darbības jomas[24]. Kopumā šķiet, ka dalībvalstis ir noteikušas tālejošākus mērķus, apkarojot kukuļošanu un korupciju, ieviešot jaunus atbilstības pasākumus, lai pastiprinātu kukuļošanas un korupcijas apkarošanas politiku. Daudzas dalībvalstis pirms atbalsta piešķiršanas pieprasa apdrošinātajam paziņojumu par kukuļošanas novēršanu, kurā skaidri norādīts, ka kukuļošanas konstatējuma gadījumā segums tiek automātiski atzīts par spēkā neesošu. Arvien vairāk dalībvalstu uzsver arī to, ka ir svarīgi veikt uzraudzību un iesaistīties dialogā ar bankām un finanšu iestādēm par paraugprakses politiku attiecībā uz kukuļošanas apkarošanas pasākumiem.

Turklāt dalībvalstis aizvien biežāk min papildus politikas mērķus vai apsvērumus, kas papildina kopējo pieeju. Piemēram, sociālā ilgtspēja[25] un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas novēršana[26]. Vairākos gadījumos attiecīgās EKA pašas ir izstrādājušas attiecīgus instrumentus. Šeit par piemēru varētu minēt korporatīvās sociālās atbildības politiku[27], kas parasti prasa ne tikai iekšējos centienus, bet arī ciešu dialogu ar EKA klientiem.

Vides aizsardzības jomā jauna tendence ir pastiprināta pievēršanās ilgtspējai un emisiju mazināšanai. Līdzīgi kā iepriekšējos ziņojumos, daudzas dalībvalstis uzsvērušas cilvēktiesību īpašo nozīmi. Praktiski visos ziņojumos pausts atbalsts cilvēktiesību dimensijas stiprināšanai saskaņā ar jauno kopējo pieeju.

Daudzas dalībvalstis papildus kopējai pieejai ir izstrādājušas savus īpašus kukuļošanas un korupcijas apkarošanas instrumentus, piemēram, pasākumus trauksmes cēlēju aizsardzībai[28].

[22] Somija.
[23] 1. ESAO Ieteikums par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"). 2. ESAO Ieteikums par korupciju un oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (*OECD Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits*). 3. Principi un vadlīnijas ilgtspējīgas kreditēšanas prakses veicināšanai oficiālā eksporta kredītu sniegšanā valstīm ar zemiem ienākumiem (*Principles and Guidelines to Promote Sustainable Lending Practices in the provision of Official Export Credits to Low-Income Countries*).
[24] Francija, Itālija, Nīderlande, Slovākijas Republika, Vācija un Zviedrija.
[25] Dānija, Rumānija, Slovākijas Republika, Spānija un Vācija.
[26] Zviedrija.
[27] Itālija, Nīderlande, Slovēnija un Zviedrija.
[28] Slovākijas Republika un Zviedrija.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas pasākumi[29], kā arī terorisma finansēšanas novēršana[30] tiek minēti kā prioritāte.

Šķiet, ka dalībvalstu politikas nostādnes konverģējas, ko (kā viens piemērs) apliecina arī stingra turēšanās pie Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda prasībām, ko daudzas dalībvalstis minējušas attiecībā uz ilgtspējīgu to valstu kreditēšanas praksi, kurās ir zemi ienākumi.

Turklāt dalībvalstis vēlas nodrošināt, ka EKA darbojas pēc iespējas pārredzami, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti, kas var būt nepieciešams dažos komercdarījumos. Tāpat kā iepriekšējos gados dalībvalstis īpaši pievērsās šim jautājumam savos 2018. gada darbības ziņojumos[31].

Pamatojoties uz ziņojumiem, šķiet, ka ESAO kopējā pieeja ir integrēta dalībvalstu eksporta kredītu politikā. Turklāt šķiet, ka dalībvalstis pārsniedz kopējā pieejā noteiktās prasības, savā starpā apmainoties ar paraugpraksi un novērtēšanas metodiku. Kopējā pieeja arvien vairāk tiek uzskatīta par minimālo standartu. Daudzās jomās dalībvalstis piemēro savus papildpasākumus, lai nodrošinātu, ka eksporta kredītu atbalsts pieejams tikai tiem darījumiem, kas atbilst stingram standartu kopumam, sākot no vides un beidzot ar sociālajiem aspektiem.

d) EKA atbilstība Savienības mērķiem un saistībām

Lai uzlabotu pārredzamību ES līmenī, dalībvalstīm saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011 ir pienākums Komisijai iesniegt gada darbības ziņojumu, kurā, ievērojot valsts tiesisko regulējumu, sniegta tāda konkrēta finansiālā un darbības informācija par to eksporta kredītu jomas darbībām, kura ietver arī informāciju par to, kā tiek apzināti vides riski.

Saskaņā ar I pielikuma 3. punktu "*Komisija, pamatojoties uz šo informāciju, Eiropas Parlamentam sagatavo gada pārskatu, iekļaujot novērtējumu par EKA atbilstību Savienības mērķiem un saistībām*".

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā[32] minēti Savienības vispārīgie mērķi un 21. pantā — Savienības ārējās darbības principi un mērķi.

Attiecībā uz ES kopējo tirdzniecības politiku atsauce uz Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem ir iekļauta Līguma par Eiropas Savienības darbību 206. pantā un 207. panta 1. punktā.

Visas ziņotājas dalībvalstis sniedz pierādījumus tam, ka tām ir izstrādāta politika, kas papildina to eksporta kredītu programmu pārvaldību, kas atbilst ES mērķiem. Parasti tiek piemēroti politikas ieteikumi, kas konkrēti attiecas uz eksporta kredītu jomu un ko izstrādājusi ESAO — vienīgā starptautiskā organizācija, kura izstrādājusi specializētus noteikumus šajā jomā —, un vairumā gadījumu dalībvalstu attiecīgā rīcība noteikti pārsniedz to mērķus.

Lai padziļinātu Komisijas spēju sīkāk novērtēt dalībvalstu darbības, Komisija sadarbībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu un apspriežoties ar vairākām ieinteresētajām personām ir

[29] Zviedrija.
[30] Zviedrija.
[31] Austrija, Beļģija, Dānija, Slovākijas Republika un Zviedrija.
[32] Cita starpā saskaņā ar LES 3. panta 5. punktu attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība "veicina [...] ilgtspējīgu Zemes attīstību, solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām, brīvu un godīgu tirdzniecību, nabadzības izskaušanu un cilvēktiesību un jo īpaši bērnu tiesību aizsardzību, kā arī starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību, tostarp respektējot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus".

ierosinājusi dalībvalstīm paplašināt gada darbības ziņojumos iekļaujamās informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi. Pašlaik ar dalībvalstīm tiek apspriests pārskatīts un paplašināts ziņošanas šablons.

Eiropas Parlaments ir aicinājis Komisiju izdot paziņojumu par to, vai dalībvalstis ievēro Savienības mērķus un saistības; Eiropas Komisija ir sagatavojusi savu gada pārskatu saskaņā ar I pielikumu. Komisijas pārskata pamatā ir dalībvalstu iesniegtie gada darbības ziņojumi, un to nevar uzskatīt par galīgu. Tomēr Komisija uzskata, ka gada darbības ziņojumos iekļautā informācija sniedz pārliecinošus pierādījumus tam, ka EKA atbilst LES 3. un 21. pantam, un nesniedz pierādījumus tam, ka kāda dalībvalsts to neievērotu. Protams, Eiropas Savienības iestādes var izvēlēties kopīgi izvirzīt tālejošākus politiskos mērķus. Komisija ir gatava atvieglot un veicināt iestāžu dialogu šajā jautājumā, bet vienlaikus tai jāveic novērtējums saskaņā ar 1. pielikuma 3. punktu.

Attiecībā uz to starptautisko saistību un pienākumu izpildi, uz kurām attiecas ES konkurences tiesības, PTO līmenī nav reģistrēti strīdi, kas pārskata periodā būtu saistīti ar Eiropas eksporta kredītu programmām. Eiropas Komisija 2018. gadā nav saņēmusi sūdzības par potenciāliem ES tiesību pārkāpumiem, kuri būtu saistīti ar eksporta kredīta aģentūrām.